

กมธ. การศึกษา วุฒิสภา เสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สำหรับอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔ กมธ.การศึกษา วุฒิสภา นำโดย ดร. ตวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษา ได้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สำหรับอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพิจารณาเรื่องดังกล่าว เป็นการพิจารณาศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน แนวคิด ที่มา สภาพปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดจากการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนอาชีวศึกษา การเทียบโอนผลการเรียนเพื่อนำมาสู่นโยบายและรูปแบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สำหรับอาชีวศึกษาที่มีกระบวนการและวิธีการต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอน มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งกฎหมาย กฎระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ ตามที่สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพให้สอดคล้องกับระดับสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ และความเชื่อมโยงระหว่างคุณวุฒิการศึกษา มาตรฐานอาชีพกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ข้อมูลทะเบียนสถานศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการอาชีวศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์รายวิชาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งสถานศึกษาภาครัฐ และเอกชน

นายทรงเดช เสมอคำ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการการศึกษา กล่าวว่า ผลการพิจารณาศึกษาการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ที่เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ดังนี้ ๑) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้ (๑) สร้างความเข้าใจในกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในเรื่อง การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้และเข้าใจ เพื่อให้แนวปฏิบัติและการดำเนินการต่าง ๆ เป็นไป

ในทิศทางเดียวกัน (๒) ให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาบุคลากร โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และเอาผลจากการฝึกอบรมมาเป็นส่วนหนึ่งในแฟ้มสะสมงานเพื่อขอรับการเทียบโอน (๓) จัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้สถานประกอบการและผู้ที่จะขอเทียบโอน ทั้งเรื่องแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์และสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ (๔) พิจารณาหลักสูตรที่นำมาใช้ในการเทียบโอน ที่เน้นให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติงาน โดยใช้มาตรฐานอาชีพมาเป็นแกนในการจัดทำหลักสูตร (๕) เตรียมความพร้อม โดยการจัดอบรมให้กับผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานให้กับพนักงานเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ (๖) ประชาสัมพันธ์ ให้สถานประกอบการรับทราบถึงกระบวนการในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งสิทธิประโยชน์

ที่พึงจะได้รับ (๗) การประเมินผลการเทียบโอนฯ ไม่ควรดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ แต่หากมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินสมรรถนะและจัดทำมาตรฐานอาชีพผู้ประเมิน จะทำให้สามารถลดจำนวนผู้ประเมินได้ (๘) จัดทำมาตรฐานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ ทั้งการสอบข้อเขียน สอบปฏิบัติ สอบสัมภาษณ์ และวิธีอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การทำรายงาน การสรุปความคิดเห็น แล้วนำเสนอ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายร่วมกัน (๙) กำหนดนโยบาย เพื่อเร่งรัดให้สถานศึกษานำรูปแบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ไปใช้โดยพิจารณาจากความพร้อมของแต่ละสาขาวิชา (๑๐) พัฒนาระบบสารสนเทศ ที่จะนำมาใช้ในระบบการเทียบโอน

ให้ข้อมูลที่อยู่ในระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย เข้าถึงได้สะดวกและตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา (๑๑) ควรมีผู้ดูแลระบบอยู่ตลอดเวลา เพื่อต้องการพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และ (๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันการอาชีวศึกษารับนักศึกษาในระบบ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ โดยเฉพาะระดับปริญญาตรีให้กับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้คุณวุฒิทางการศึกษา และคุณวุฒิวิชาชีพ เพิ่มขึ้น

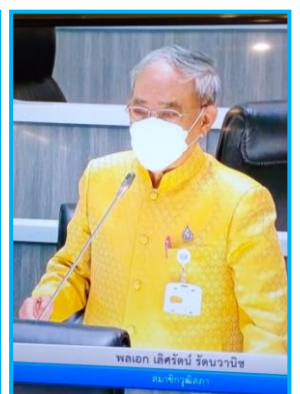
๒) สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ควรดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ (๑) เร่งจัดทำมาตรฐานอาชีพในอาชีพ ที่มีผู้ปฏิบัติงานจำนวนมาก หรืออาชีพใหม่ที่เกิดขึ้น (๒) ส่งเสริม สนับสนุนในการขอจัดตั้งเป็นองค์กรรับรองสมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ ให้มีจำนวนมากขึ้นกว่าปัจจุบัน เพื่อความสะดวกให้กับผู้ที่ต้องการขอรับการประเมินให้ได้คุณวุฒิวิชาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (๓) จัดทำ ระบบสารสนเทศที่มีความเชื่อมโยงกับระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเพิ่ม ช่องทางการรับรู้ให้กับผู้สนใจได้พัฒนาสมรรถนะและความรู้ความสามารถของตนเอง

๓) กลุ่มอาชีพ และสถานประกอบการ ควรดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ (๑) เร่งดำเนินการจัดทำมาตรฐานอาชีพ ให้ครอบคลุมในทุกกลุ่มอาชีพ ร่วมกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อนำมาตรฐานอาชีพมาใช้ประโยชน์ในการประเมินสมรรถนะก่อนเข้าทำงาน และประเมินสมรรถนะระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือการปรับตำแหน่งต่าง ๆ (๒) สถานประกอบการควรจะต้องมีหน่วยงานจัดฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ เพราะจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วขึ้น (๓) ควรพัฒนาระบบการประเมินพนักงานให้เป็นระบบสมรรถนะ ซึ่งจะทำการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สามารถดำเนินการได้ สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ในโอกาสดังกล่าวนี้มีสมาชิกวุฒิสภา ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อรายงานการพิจารณาการศึกษา ดังกล่าว ประกอบด้วย พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช นายวันชัย สอนศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ นายณวัทธิ ปรียฉัตรตระกูล และ นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ โดยที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวมีความสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการจัดการศึกษา ที่เป็นการขยายและเพิ่มโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ได้เข้าสู่ระบบคุณวุฒิการศึกษาและระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนในเรื่องดังกล่าวมีความเป็นรูปธรรมและมีผลในทางปฏิบัติมากขึ้น ควรจะต้องมีการประชาสัมพันธ์แนวทางและวิธีการ ต่าง ๆ ที่ชัดเจน เพื่อสร้างการเข้าถึงและสร้างการรับรู้ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง ควรขยายผลความร่วมมือในการเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ดังกล่าวไปยังสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียนหรือผู้สนใจเพื่อต่อยอดการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและให้กระบวนการต่าง ๆ เป็นไป ในทิศทางเดียวกันและมีความต่อเนื่อง อีกทั้งควรต้องนำหลักการในเรื่องดังกล่าวนี้ไปใช้ประกอบในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ด้วย นอกจากนี้ ที่สมาชิกวุฒิสภายังได้ฝากบทกลอนที่สะท้อนถึงการศึกษา ดังนี้

“ศึกษา คือ รู้เรียน รู้เพียรเพ่ง
เรียนรู้ตน จนตระหนัก รู้จักตน
ทั้งรู้สึก รู้รอบ และรู้ละ
ประโยชน์สุขส่วนรวมร่วมบำเพ็ญ

ดูตัวเอง ด้วยตัวเอง เร่งฝึกฝน
รู้ตั้งต้น ช่วยตัวได้ ใช้ตัวเป็น
รู้จังหวะ รู้กระบวนการ ที่ควรเห็น
การศึกษาจะต้องเน้นการเป็นมนุษย์”

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้เห็นชอบด้วยกับรายงานการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการธิการในประเด็นดังกล่าว พร้อมข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะแบบท้ายรายงานการพิจารณาการศึกษาฯ ซึ่งจะได้นำเสนอต่อไปยังรัฐบาล โดยคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหาร เพื่อพิจารณาและ ส่งต่อไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาทบทวนและหาแนวทางในการจัดทำมาตรการและวิธีการ ในการแก้ไขปัญหาให้ผลในทางปฏิบัติต่อไป